

Espanya se suma a la primera iniciativa global per la prevenció de l'Alzheimer i la demència

- El projecte World-Wide FINGERS (WW-FINGERS) és la primera xarxa mundial d'assajos clínics per reduir el risc i prevenir l'Alzheimer i la demència mitjançant múltiples intervencions basades en els hàbits de vida
- A la iniciativa hi participen investigadors de Barcelona y Guipúscoa amb dos projectes en marxa: els estudis PENSA y GOIZ-ZAINDU

Barcelona, 27 de juliol de 2020. Coincidint amb l'inici del congrés mundial més destacat de la malaltia de l'Alzheimer, l'*Alzheimer's Association International Conference*, que arrenca avui de forma virtual, aquest mes de juliol s'han publicat els objectius, l'estratègia científica i les activitats del consorci **WW-FINGERS** a la revista [Alzheimer's & Dementia](#). A la iniciativa hi participen científics de més de 30 països, d'entre els quals figuren investigadors del [Barcelonaβeta Brain Research Center](#) (BBRC- centre d'investigació de la Fundació Pasqual Maragall), l'[Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques](#) (IMIM) i la [Fundació CITA-Alzheimer](#).

WW-FINGERS és la **primera xarxa interdisciplinària mundial** d'assajos clínics amb intervencions basades en hàbits de vida **per reduir el risc de desenvolupar el deteriorament cognitiu o demència**. La iniciativa està dirigida per la Dra. Miiia Kivipelto, investigadora de l'Institut Karolinska de Suècia, i parteix de l'èxit de l'assaig clínic [FINGER](#), realitzat a Finlàndia en més de 2.600 participants. Aquest assaig va demostrar que intervenir durant dos anys sobre factors d'hàbits de vida saludable, com la dieta, l'exercici, l'activitat social i cognitiva, i el control dels factors de risc vasculars, té beneficis en la cognició de les persones grans que presenten més risc de desenvolupar demència.

La iniciativa WW-FINGERS proposa compartir experiències, homogeneïtzar procediments de recollida i anàlisi de dades, i planificar estudis conjunts internacionals per reduir el risc o retardar l'inici dels símptomes de l'Alzheimer i la demència. Tal i com afirma la Dra. Kivipelto, **“per identificar estratègies preventives eficaces i sostenibles a nivell mundial, és crucial que coordinem i harmonitzem esforços”**.

El projecte compta amb el suport de l'Organització Mundial de la Salut, l'Associació Americana de l'Alzheimer, el FINGERS Brain Health Institute, i el finançament de l'Alzheimer's Disease Data Enablement Fund, format per una coalició de filantrops que inclou Gates Ventures i l'Alzheimer's Association.

Estudi PENSA a Barcelona

L'estudi PENSA es va posar en marxa al desembre de 2019 al BBRC i l'IMIM, a Barcelona. Es tracta d'un assaig clínic que estudiarà si és possible frenar el deteriorament cognitiu en estadis previs a l'aparició de la demència a través de la promoció d'hàbits de vida saludable i de la ingesta d'un preparat basat en un component del té verd (la epigallocatequina galato, EGCG). A l'assaig hi participaran 200 persones d'entre 60 i 80 anys que estan experimentant un declivi de la memòria o altres capacitats cognitives.

Les visites ja han començat, i **el reclutament segueix obert fins a finals del 2020 a la pàgina web <pensaalzheimer.org>**.

El **Dr. Rafael de la Torre**, director del Programa d'Investigació en Neurociències de l'IMIM i investigador principal de l'estudi, explica que **"el projecte ha iniciat ja la seva marxa, que és molt complexa a causa de la personalització de les intervencions als estils de vida i l'ús intensiu de noves tecnologies per realitzar el seguiment dels participants. S'ha dissenyat una aplicació que permet monitoritzar els hàbits de dieta, activitat física, interacció social i estat d'ànim de forma contínua durant tota la intervenció"**.

Segons el **Dr. José Luis Molinuevo**, colíder del projecte i director del Programa de Prevenció de l'Alzheimer del BBRC, **"l'assaig clínic de PENSA està alineat amb els fonaments principals de l'estudi FINGER. Estem convençuts que el nostre projecte aportarà un nou coneixement que permetrà el desenvolupament d'intervencions multimodals eficaces per prevenir o retardar la progressió del deteriorament cognitiu, l'Alzheimer i la demència"**.

El Dr. Molinuevo participarà a la reunió del consorci WW-FINGERS que se celebra aquesta setmana en el marc de l'*Alzheimer's Association International Conference*. Al congrés també es presentaran dades sobre el reclutament i la inclusió de participants a l'estudi PENSA, així com l'ús d'una plataforma digital de salut al projecte.

Iniciativa GOIZ-ZAINDU – Basque FINGER a Gipúscoa

GOIZ ZAINDU és un estudi pilot que ha estat coordinat des del Centre d'Investigació i Teràpies Avançades de la Fundació CITA-Alzheimer Fundazioa. S'ha desenvolupat entre els anys 2018 i 2020 al municipi de Beasain, gràcies a la implicació de l'Ajuntament local, Osakidetza (OSI Goierri-Alto Urola) i el departament de Salut del Govern Basc. Hi han participat més de 200 persones amb un risc elevat de deteriorament cognitiu. S'ha complert l'objectiu d'adaptar la 'metodologia FINGER' al context sociocultural del País Basc i de forma preliminar, les dades analitzades suggereixen un efecte beneficiós de la intervenció. Un exemple d'aquest esforç és el desenvolupament dels materials d'entrenament cognitiu EXERCITA en castellà i euskera.

Segons **Mikel Tainta**, neuròleg i investigador principal de l'estudi GOIZ ZAINDU, **"identificar a les persones amb un risc elevat de desenvolupar deteriorament cognitiu ens obre una finestra d'oportunitat per dissenyar estratègies de prevenció de la demència"**.

La Fundació CITA-Alzheimer posarà en marxa l'estudi GOIZ ZAINDU-Basque FINGER el 2021 amb més de 1.200 participants. L'objectiu és corroborar l'eficàcia d'una intervenció multi component d'entrenament cognitiu, control de factors de risc cardiovascular, dieta Mediterrània, exercici físic, i cura socioemocional, i actualitzar els resultats de l'estudi finlandès amb dades de biomarcadors y neuroimatge. Basque FINGER comptarà també amb investigadors de l'Institut Biodonostia, el Basque Culinary Center, la Universitat del País Basc, la Universitat Pública de Navarra i la Fundació de Neurociències Achucarro.

Segons el **Dr. Pablo Martínez-Lage**, director científic de la Fundació CITA-Alzheimer Fundazioa, "la investigació realitzada fins ara ens ensenya que cuidar l'estil de vida pot suposar una reducció significativa del risc de demència; per tant, és una obligació pels investigadors en demència demostrar-ho amb un estudi a gran escala per a la seva futura aplicació i incorporació a les estratègies de Salut Pública".

Referència bibliogràfica

Kivipelto M, Mangialasche F, Snyder HM, de la Torre R, Martínez-Lage P, Tainta M, Molinuevo JL, Carrillo M, et al. World-Wide FINGERS Network: A global approach to risk reduction and prevention of dementia. *Alzheimers Dement.* 2020;16(7):1078-1094. doi:10.1002/alz.12123

CONTACTE

Barcelonaβeta Brain Research Center (BBRC) / Fundació Pasqual Maragall
Ana Belén Callado
acallado@barcelonabeta.org
93 316 09 90

Centre d'Investigació i Teràpies Avançades/Fundació CITA-Alzheimer
Mikel Tainta
mtainta@cita-alzheimer.org
+34943021792

Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques (IMIM)
Marta Calsina
mcalsina@imim.es
93 316 06 80 / 667545929

WW-FINGERS
Miia Kivipelto
Karolinska Institutet
miia.kivipelto@ki.se
+46 (0)73 99 409 22